

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

**Directoraat-Generaal
Ondermijning**
DGO

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
3245380

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak iun uw
brief behandelen.*

Datum 5 maart 2021
Onderwerp Nieuwe fase Strategisch Beraad Ondermijning

Geachte leden van het Strategisch Beraad Ondermijning,

Met deze brief wil ik u allen hartelijk danken voor uw inzet in de afgelopen periode. Het SBO heeft de afgelopen 3,5 jaar een belangrijke rol gespeeld in het organiseren van urgentie, draagvlak en scherpte bij de problematiek van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit. Landelijk en lokaal is er daardoor meer aandacht gekomen voor het sluipende proces van deze vorm van criminaliteit. Vooral de rapporten, zoals het Pact van de Rechtsstaat, hebben een belangrijke vormende invloed gehad op de discussies over de aanpak ondermijning. Bovendien is het SBO door zijn brede opzet effectief geweest in de advisering over de besteding van de middelen voor ondermijning uit het Regeerakkoord. Hierdoor zijn er vele projecten gestart gericht op versterking van de aanpak op regionaal niveau, zoals de inrichting van combiteams voor gerichte interventies, de aanpak van maritieme smokkel, de aanpak van crimineel vastgoed en het voorkomen van criminaliteit, die leiden tot een bredere en effectievere aanpak van ondermijning. Daarnaast heeft het SBO een belangrijke adviserende en reflecterende rol gespeeld bij (andere) initiatieven vanuit mijn ministerie. De afgelopen jaren is vanuit mijn ministerie in samenwerking met diverse andere ministeries ook ingezet op andere maatregelen ter bestrijding van ondermijnende criminaliteit. Zo is er een plan van aanpak witwassen met 49 maatregelen ontwikkeld en in uitvoering genomen. Ook zijn er diverse wijzigingen in wet- en regelgeving aangebracht of in voorbereiding, zoals een wettelijk verankerd verwijzingsportaal bankgegevens en een wetsvoorstel gegevensverwerking in samenwerkingsverbanden (WGS). Maar mij is ook duidelijk dat er meer nodig is om de georganiseerde ondermijnende criminaliteit terug te dringen. En hoewel de aanpak van dit probleem een proces van lange adem is, vind ik het van cruciaal belang dat er op korte termijn een flinke impuls wordt gegeven aan de aanpak. Dit is de aanleiding geweest om afgelopen september een programmadirectoraat-generaal Ondermijning op te richten.

Nieuwe fase

Met het einde van deze kabinetsperiode en de recente vorming van het DG Ondermijning (DGO) breekt een nieuwe fase aan, die de kans biedt om de aanpak van ondermijning verder te versnellen en versterken. Dat kan niemand van ons

alleen. We hebben een duurzame samenwerking van onze interdepartementale, internationale, nationale, lokale partners en private partijen nodig in de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Het SBO kan hierin, samen met het DG Ondernijning, een doorslaggevende rol spelen.

**Directoraat-Generaal
Ondernijning**
DGO

Datum
5 maart 2021

Ons kenmerk
3245380

Samen kunnen we een sterk, flexibel netwerk vormen waarmee de georganiseerde misdaad bestreden wordt vanuit de bovenwereld. Een netwerk dat zich richt op het verstoren van het criminele verdienmodel en van de gelegenheidsstructuren en randvoorwaarden die Nederland aantrekkelijk maken. Vanuit een gecombineerde preventieve en repressieve aanpak. Daarmee kunnen we de voedingsbodem voor ondermijnende criminaliteit beperken en voorkomen dat criminele netwerken (te veel) voet aan de grond krijgen.

Rol DGO

Om versnelling, versterking en verbinding te realiseren is afgelopen jaar DG Ondernijning opgericht. Om samen met alle partners op regionaal, nationaal en internationaal niveau meer slagkracht te organiseren tegen ondermijnende criminaliteit, door in te zetten op:

- een **kennisinfrastructuur** om kennis over georganiseerde ondermijnende criminaliteit te genereren en samen te brengen en deze kennis ter beschikking te stellen aan betrokken partijen.
- **focus in de aanpak** van georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Daarbij wordt gekeken naar hoe met de beschikbare middelen en capaciteit de meeste opbrengst wordt gerealiseerd en hoe verschillende aanpakken (van preventie en repressie tot bewustwording) gecombineerd kunnen worden in nieuwe combinaties om zo meer effect te bereiken.
- **allianties** tussen betrokken spelers in het veld en diverse departementen, tussen publieke en private partijen, binnen regio's, op landelijk niveau en internationaal. Daarbij wordt ook gekeken naar nieuwe en ongebruikelijke samenwerkingsverbanden, waarbij wisselende coalities worden gesloten voor het oplossen van verschillende vraagstukken. Hierbij wordt gewerkt vanuit een *gedeeld commitment* vanuit de diverse partners, zodat minder sprake is van vrijblijvendheid en minder geredeneerd wordt vanuit individuele belangen.
- **kort cyclisch leren**, waarbij door gebruik te maken van onder andere experimenteerplekken met snellere slagen succesvolle samenwerkingen en aanpakken kunnen worden ontwikkeld, die daarna breder kunnen worden uitgerold.

Rol SBO

Het Strategisch Beraad Ondernijning is opgericht om de aanpak van ondermijnende criminaliteit bij betrokken partners op lokaal, regionaal en landelijk niveau te stimuleren en faciliteren en daarmee de actiegerichtheid van de integrale aanpak te ondersteunen. Het SBO zie ik daarom als een belangrijke partner om mét DGO de interdepartementale en interbestuurlijke aanpak vorm te geven en als één slagvaardige overheid te opereren. Het SBO vervult niet alleen een belangrijke adviesrol richting DGO en het kabinet, de individuele leden en de organisaties die zij vertegenwoordigen zijn tevens nauw verbonden met de aanpak en het aandeel dat zij hierin leveren.

Met behulp van de expertise en het commitment van alle partners aan tafel zal in het SBO regelmatig worden gekeken hoe het staat met de bestrijding van ondermijning. Waar loopt het goed, waar zijn interventies nodig? Waar steken nieuwe fenomenen de kop op en welke combinatie van oplossingen kan succesvol zijn? Waar samenwerking onwennig of lastig is, kan gezamenlijk gezocht worden naar nieuwe manieren om het partnerschap vorm te geven. Het SBO adviseert daarnaast over welke interventies vanuit het kabinet wenselijk zijn en wat interdepartementaal wordt opgepakt. En om de regionale aanpak goed te borgen is het lokaal bestuur stevig vertegenwoordigd in het SBO. Deze vertegenwoordiging wordt tot mijn genoegen de komende periode nog verder versterkt door een uitbreiding van het aantal deelnemende burgemeesters.

**Directoraat-Generaal
Ondermijning**
DGO

Datum
5 maart 2021

Ons kenmerk
3245380

Het SBO vervult hiermee een belangrijke rol in het smeden van de brede maatschappelijke coalitie die nodig is om de ondermijnende criminaliteit beter beheersbaar te maken. Die Brede Maatschappelijke Coalitie kan alleen slagen als DGO en het SBO de handen ineenslaan en synergie gaan creëren. De voorzitter zal daarin een verbindende rol moeten spelen. Vanwege het belang van die verbindende rol heb ik ervoor gekozen om de programmadirecteur-generaal Ondermijning als voorzitter aan te stellen. Zij kan de spin in het web vormen tussen de verschillende partners bij de aanpak van ondermijning en heeft ook directe toegang bij de diverse betrokken departementen en hun ambtelijke en politieke leiding.

Om die rol goed te kunnen spelen, zal de voorzitter er zorg voor dragen dat alle partners van het SBO actief betrokken worden bij de agendering van onderwerpen en er voldoende ruimte is voor een actieve inbreng van iedereen. Natuurlijk reken ik daarbij op het commitment van alle partijen aan tafel om binnen het SBO én daarbuiten steeds te kijken waar we elkaar kunnen versterken, zaken kunnen versnellen en waar extra actie nodig is. Om zo de komende twee jaar een duurzaam fundament te bouwen om ondermijnende criminaliteit beter te beheersen.

Dat het SBO in deze nieuwe fase voor het eerst bijeenkomt tijdens de verkiezingen op 17 maart is een mooi symbool voor het grijpen van nieuwe kansen. Want wie weet wat een nieuw kabinet en een nieuw regeerakkoord nog brengen. Tegelijk vertrouw ik erop dat u de vorming van een nieuw kabinet niet afwacht en gezamenlijk voortvarend verder gaat in het SBO. Ik wens u allen een zeer vruchtbare samenwerking toe.

Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus